

DIENOS KLAUSIMAI IR DARŠIS TAS

Lietuviai lakūnai kapitonas Steponas Darius ir Stasys Girėnas pasirengę skristi Lietuvon gegužės 21-ą. Nebent oro sąlygos sulaukytų nuo žygio.

Kitam "Garso" numery bene galėsime pasidalyti su skaitytojais apie skridimo pasekas.

Dievas te padeda jų drašiam žygiu lietuvių tautos garbei!

Šių metų balandžio 29-tą Kaune mirė garsus lietuvių patrijotas, veikėjas, rašytojas profesorius kanauninkas Juozas Tumas-Vaižgantas, 64 metų amžiaus.

Apie jo šermenis, laidotuves, gyvenimą ir darbus skaitytojai ras plačiau šio numerio puslapiuose.

Trumpai sakant, su kan. Tumo-Vaižganto asmeniu pasitraukė iš gyvųjų tarpo vienas didžiausių, energingiausių tautos žadintojų, laisvės ir nepriklausomybės kovotojų, tautos švietėjų ir kultūrintoju.

Kongresas dabartinę sesiją baigia. Išsiskirstys apie birželio 1-ą ar 10-tą.

Vokietijos diktatorius Hitleris įsakė reigstago nariams gegužės 17-tą susirinkti posėdin. Hitleris žada iškilmingai deklaruoti vokiečių taikingumą.

EKONOMINĖ KONFERENCIJA BUS ATIDĖTA?

Eina gandai, kad Londono ekonominė konferencija, kuri turėtų prasidėti birželio 12-tą, bus atidėta.

Kai kurios šalys, labiausia Prancūzija ir Vokietija, reikalauja daugiau laiko išstudijuoti "armistacijos (ginkluotės) formulas."

Kai kas jau daro išvadą, kad konferencija nebus sekminga ir neduos pageidaujamo vaisių.

Konferencijai pasisekimo neužtikrina ir tas, kad kai kurios Europos šalys griežtai pasiryžę nemokėti priklausomų karo skolų Am. J. V. Kitos iš jų reikalauja griežtos karo skolų revizijos.

Ekonominė konferencija yra užkviesta net 50 didelių ir mažų valstybių.

Gegužės 11-tą Pensilvanija steito vyriausybė atleido 300 apmokamų tarnautojų.

FASISTŲ INKVIZICIJOS KNYGOMS

Gegužės 10-tą vokiečiai fašistai pradėjo degti "nepageidaujamus" raštus.

Su didžiausiu įnirtingumu fašistai naikina Heinrich Mann, Emil Ludwig, Erich Remarque, Theodor Wolff, George Bernhard ir kitų vokiečių autorių raštus.

Iš svetimsalių autorių degina Helen Keller, Franz Boas, Jack London knygas. Fašistai nori "apvalyti" šalį nuo visų raštų, kurie smerkia militarizmą, silpnina militariską dvasią, skelbia kitokias valstybinės tvarkos, ekonominio, politinio ir socialio surėdymo idėjas, negu fašistams patinka.

"National Underwriters" pranešimu, 1932 metais 295 legalių rezervų kompanijų apdraudus suma siekė \$108,290,757,814.00.

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 20

KAINA 5 CENTAI

KETVIRTADIENIS, GEGUZES-MAY 18, 1933

VOL.-METAI XVII

A. A. KAN. J. TUMO-VAIŽGANTO ŠERMENYS IR LAIDOTUVĖS

Apie šermenis "L. A." taip paduoda:

"Balandžio 30 d. rytą a. a. kanauninkas Tumas buvo pašarvotas savo bute. Jau nuo pačio ryto jo ėjo lankyti didžiausios žmonių minios. Vakar velioniu nusilenkti atvyko Respublikos Prezidentas A. Smetona, ministras pirmininkas J. Tūbelis, visi ministrai, kariuomenės vadovybė, visuomenės veikėjai, menininkai, žurnalistai..."

Organizuotai atvyko nusilenkti savanorių visuotinio suvažiavimo dalyviai ir Kauno skautai — iš viso 1000 žmonių.

Po pietų lankytojų dar pagausėjo. Per valandą vidutiniškai aplankė apie 1000 žmonių. Didžiajam Vyrui nusilenkti žmonės ėjo ir per visą naktį. Šiandien iš ryto visų tautybių ir tikybų žmonių pilna Vaižganto gatvė. Visi jie eina mirusįjį nors paskutinįjį kartą aplankyti, nes visi jį karštai buvo pamilę ir visi dabar dėl nelauktos jo mirties skaudžiai liūdi.

Prie velionies stovi kariūnų, šaulių, skautų ir neolituhanų garbės sargyba. Neo-Lithuania korporacijos pirmasis garbės narys ir buvo a. a. Tumas.

Kariuomenė aktingai prisideda velionį laidojant. Lydinti bažnyčių bus kariuomenės spaleriai. Karininkų ramovė skiria atitinkamą sumą Vaižganto vardo studentų namams statyti.

Universiteto senatas gedulo ženklan nutarė nutraukti visas paskaitas ir pratybas iki a. a. kan. Tumo laidotuvių pabaigos, t. y., iki gegužės 2 d. 4 val. p. p. Be to, senatas iš reprezentacinio fondo paskyrė 1000 litų kartinėms Vaižganto vardo stipendijoms studentams. Du semestru iš jų pinigų bus sumokama mokslapinių už penkis studentus."

Apie laidotuves "D. N." rašo:

"Gegužės 1-ą a. a. kan. Tumo kūnas buvo eksportuojamas iš pašarvojimo vietos Vaižganto gatvė, į Vytauto bažnyčią.

Tokių iškilmingų laidotuvių Kaunui dar neteko matyti. Dar gerokai prieš 4 val. į pašarvojimo vietą pradėjo rinktis kariuomenės, moksleivija, studentija ir visuomenės organizacijos. Tuo pat laiku iš visų miesto kraštų ir priemiesčių žmonių virtinėmis traukė į kalną. Dideli ir maži, inteligentai ir paprasti žmoneliai ėjo palydėti kanauninką, nes visur ir visiems jis buvo populiarus.

Kilni nuotaika vakar gludėjo Kaune. Net ir gamtoje jautėsi pirmą pavasario dieną. Užtat ir žmonių tiek prisirinko, kad didžiausios minios stovėjo.

Mieste nuleistos gedulo vėliavos. Nuo pat pašarvojimo vietos iki Vytauto bažnyčios visame kelyje iš abiejų pusių kariuomenės spaleriai. Visas kelias nubarstytas eglisakėmis.

4 val. prasideda iškilmės. Ministras pirmininkas p. Tūbelis pirmasis pasako atsisveikinimo žodį. Paskui kalba švietimo ministras inž. Šakenis, "Dainos" d-jos atstovas p. Bačelis, valstybės teatro direktorius p. Oleka — Žilinskas, "Filia Lithuania," ateitininkų atstovai ir Zarasų visuomenės atstovas. Pastarasis savo kalboje pareiškė norą, kad kan. Tumas būtų palaidotas savo tėviškėj — Svedasuos.

Karstas padėtas ant gražiai papuošto automobilio. Apie gelsvą ažuolinį karstą — neolituhanų garbės sargyba, o ant karsto uždėta korporantiška neolituhanų kepuraitė ir juosta.

5 val. karstas sujuda į paskutinę kelionę. Nuo namų iki Parodos g. be kariuomenės spaleruoja ir visos studentų korporacijos. Karstas tyliai slenka gedulo maršo lydimas. Viršų skraido gedulo juostomis pasipuošę trys lėktuvai.

Parodos, Duonelaičio, Maioronio, Laisvės al., Prezidento ir Vilniaus gatvėse pilna žmonių. Eisena pamažu leidžiasi žemyn Parodos gatve. Pasivaduodami nuolat groja trys karo orkestrai.

Eisenos prysakų kryžius. Po juo studentės neša aštuonių kanauninko ordenus. Toliau celebransas, zitiētės, karstas. Po karsto eina giminės, paskui vyriausybės, universiteto ir Dotnuvos žemės ūkio akademijos profesoriai, karininkija, įvairios organizacijos, studentija ir moksleivija.

Organizuotų žmonių eiseną dalyvavo per 10,000. Dvigubai ar trigubai tiek buvo neorganizuoti. Taigi laidotuvių eisenoj dalyvavo mažiausia trečdalis viso Kauno gyventojų. Eisena buvo tokia ilga, kad prysakiniai buvo jau netoli Vytauto bažnyčios, o užpakaliniai dar prie universiteto.

Karstas pakeliui paskutinį kartą sustojo prie universiteto ir karo muziejaus. Teatro vartai buvo gražiai papuošti gedulo vėliavomis. Čia pat eisenai einant grojo teatro simfonijos orkestras.

Šiandien (gegužės 2-ą) pus. aštuonių val. rytą Vytauto bažnyčioj buvo gedulingos pamaldos. Pusiaur devynių kanauninko kūnas pervežtas į baziliką, kur 10 val. susirinkus vyriausybei ir diplomatiniam korpusui arkivyskupas Skvireckas celebravo iškilmingas pamaldas. Laidojant respublikos prezidentas pasakė atsisveikinimo kalbą. Šiandien visos iškilmes buvo transliuojamos per radio."

LINDBERGH'Ų TRAGEDIJOS ATBALSIAI

Washington.—Pereitą savaitę federalis teismas pradėjo nagrinėti Gaston B. Means bylą. Jis kaltinamas tuo, kad pernai metais, kovo 8-tą, pasinaudodamas Lindberghų vaikučio išvogimu, iš Mrs. Evalyn Walsh McLean išviliojęs \$104,000.00 ir jų nesugrąžinęs. Means sužinojęs, kad turtingoji ponė McLean labai užinteresuota Lindberghų nelaime ir pasiryžusi padėti, pasipiršo, kad jis už gerą sumą pinigų pavogtą vaikutį galėtų išpirkti iš žmogvagių. Mrs. McLean patikėjo ir įteikė minėtą sumą. Bet neužilgo pasijuto esanti apgauta.

Tarp liudininkų buvo išskaitas išvogto ir nužudyto vaiko tėvas pulkininkas Lindbergh, garsusis lakūnas.

SESIŠ ŽMOGVAGIUS NUTEISĖ

Peoria, Ill. — Gegužės 11-tą federalis teismas, už išvogimą Adhemer Hungheus iš East Moline ir Fred Defilippi iš Spring Valley, žmogvagių Mike Talarico, Frank Delbona ir Joe Varzalona nubaudė po 42 metų kalėjimo; gi W. E. Pritchett, Victor Ciesielski ir Carlo Delbono po 22 metų kalėjimo. Nuteisėti taip pat turės užsimokėti po \$5,000.00 pinigines bausmes.

PRINČĄ METĖ AKMENIU

Manchester, Anglija. — Gegužės 10-tą anglų princas George lankė vietos orlaiviu stotį (airport). Važiuojant automobiliu vienas berniukas metė akmenį, kuris pataikė princą palydovui. Princas akmenį matė atūžiant ir spejo išsilenkti.

ATSTATĖ ARTISTĄ

New York. — Gegužės 10-tą John Rockefeller, Jr., menadžeriai atleido iš darbo artistą Diego Rivera. Jis ant Rockefellerio didžiojo 70 aukštų buildingo sienos piešė raudonas vėliavas ir Lenino atvaizdą. Menageriai artistui sumokėjo \$14,000 — balansą suilg pasirašyto kontrakto, nors jis savo darbo nebuvo užbaigęs.

Riveros šalininkai kelia demonstracijas, kad "išgelbėt jo meną."

AUDROS "DIXIE" KRASTE

Livingston, Tennessee. — Gegužės 9-tos naktį siautūs audros Kentucky, Tennessee steituose nunešė 46 asmenų gyvybes.

Tai jau 7-ta iš eilės audra siautusi šį pavasarį "Dixie" krašte. Dėl tų audrų iš viso žuvo 250 asmenų. Audras paprastai lydi dideli lietūs, kurie laukus pavėria balomis, sunaikindami pasėlius.

KAP. STEP. DARIUS IR LAK. ST. GIRĖNAS, kuriuos d. m. gegužės 21-ą "Lithuanica" orlaiviu pasirengę skristi Kaunan ir atgal.

AUDROS OHIO STEITE

Dayton, Ohio.—Gegužės 9-tą didelės audros siautė pietvakarinėj steito daly padarė apie milijoną dolerių nuostolių. Dešimt asmenų sužeista. Simtai trobesių pasiliko be stogų. Lincoln mokyklos apšildymo sistemos kaminais, audros sugriautas, nuvirto kafeterijon. 900 mokinių apėmė panika, bet nei vienas nebuvo sužeistas.

JAUNAS ŽMOGZUDYS

New York. — Kovo 11-tą juri teismas atrado kaltu Harry Murch, 16 metų vaiką, antro laipsnio žmogzudydystėje. Šių metų sausio 31 jis nužudė savo draugą 12-kos metų amžiaus Willie Bender.

Nužudyto vaiko kūną po kelių dienų atrado vienam apleistam name. Jis buvo surašiotas virvagaliais, o širdis perdurta peiliu.

Jaunam žmogzudžiui gresia viso amžiaus kalėjimas. Teisėjas Thomas Downs bausmės nuosprendį paskelbs neužilgo. Mrs. Bender, išgirdus juri nuosprendį, kuris jos sūnų pripažino antro laipsnio žmogzudžiu, nualpo. Ją nešte išnešė iš teismo salės.

SNIPUS SAUDO

Roma, Italija. — Gegužės 11-tą baudžiamasis karėivių būrys susaudė Ugo Travaglia. Slaptas militaris teismas jį atrado kaltu už išdavimą svetimai šaliai italų karo laivyno planų. Jo padėjėjai Camilla Agliardi ir viena italų-prancūzų kilmės mergina taip pat pasmerkti mirties bausme.

Washington. — Gegužės 11-tą senatas pradėjo svarstyti naują elektros taksų biļių.

Lancaster, Pa.—Gegužės 12-ta virsdamas trokas užmušė A. E. Robinson, 38 m., ir William Follmer, 33 m. Abu iš Milton, Pa.

PARAGUAY FORMALIAI PASKELBĖ KARĄ

Asuncion, Paraguay.—Gegužės 10-tą Paraguay formaliai paskelbė karą Bolivijai, nors abi šalys faktinai jau kariauja 11 mėnu.

Tarp Paraguay ir Bolivijos ginčas eina už Gran Chaco, kuris apima 300,000 kvadratinų mylių plotus susidedančius iš milžiniškų pelkių, miškų ir šiaip jau negyvenamų ir mažai gyvenamų vietų. Bolivija siekia tų plotų, kad turėtų išėjimą į jūrą, be kurio bile valstybei sunku gyvuoti. Paraguay kariauja už juos dėl to, kad tai sudaro apie pusę jos teritoriją. Ginčas už Gran Chaco jau tęsiasi per 50 metų.

Paraguay ir Bolivija yra Tautų Sąjungos nariai. Formalis karo paskelbimas Tautų Sąjungai užduoda naujus rūpesčius ir moralius smūgius.

PASIBAISĖTINA ŽMOGZUDYSTĖ

Indiana, Pa. — Gegužės 14-tą sudėgusių namų griuvėsiuose atrado savininko James H. Allison, 74 m., ir jo sesers Miss Bell Allison, 65 m., smarkiai apdegusius kūnus. Policija yra nuomoni, kad jiedu buvo nužudyti, o kad paslėpt pėdsakus, žmogzudžiai padegė namus. Angliakasiai, grysiantieji iš darbo, pastebėjo automobilį, kuris paskuba tolinosi nuo pradedančio degti namo.

Pittsburgh, Pa. — Gegužės 12-tą prie Clark ir Crawford gatvių sproginas sunaikino namą. Keli asmenys užmušti, keli sužeisti.

Los Angeles, Cal. — Gegužės 12-tą artistė Joan Crawford teisme laimėjo divorsą nuo buvusio savo vyro artisto Douglas Fairbanks, Jr.

Kaune manoma įsteigti Lietuvos Anglų prekybos rūmus ir sustiprinti abipusiai santykius.

L. R. K. S. A. IR DARBININKŲ REIKALAI

LRKSA. WISCONSIN APSKR. KUOPOMS

Kuopų atstovų suvažiavimas įvyks sekmadienį, gegužės 21-ą, 1933 m., Sheboygan, Wis.

Mišios bus 10:30 ryte. Suvažiavimo pradžia bus 1 val. po pietų lietuvių parapijos svetainėj, No. 10 St. ir Erie Ave.

Wisconsin kuopos, malonėkite prisist kuo daugiausia atstovu, turėsim daug svarbių dalykų aptart.

Apskr. pirm. A. Stauskas

PITTSBURGHO APSKRITIES SUVAZIAVIMAS

LRKSA. Pittsburgho apskrities pusmetinis suvažiavimas įvyks sekmadienį, gegužės 28, 1933, šv. Pranciškaus seserų vienuolyne, 2 val. p. p.

Visos Pittsburgho apskrities kuopos yra kviečiamos dalyvaut šiame suvažiavime, nes randasi daug svarbių aptarimų. Reiks apsvaryt kas link Lietuvos Dienos 4-tą liepos Seserų Pranciškiečių vienuolyno naudai. Taip pat apskrities ir kuopų reikalai.

Tad gerbiamos kuopos, nepamirškite atsiųsti savo atstovus į šį suvažiavimą.

Pirm. I. B. Tankevičius, Rašt. M. Drulia.

PHILADELPHIJOS APSK. SUSIRINKIMAS

Philadelphijos apskritis laikys susirinkimą sekmadienį, gegužės 21 d., 1933, 1-ą val. po pietų šv. Jurgio par. svetainėj, Salmon and Venango Sts., Philadelphia, Pa. Visos kuopos nusiųskite po 3 ar 4 delegatus. Prie progos kviečiame ir Cheserio ir Camdeno kuopas prisidėti.

P. Staniškis, sek.

ANGLIAKASIAI SAUKIASI PAGALBOS

Schuykill apskrities kietos anglies distrikto angliakasiai šaukiausi steito ir federalės vyriausybės pagalbą, kad priverstų kasyklų savininkus ir operatorius atidaryti uždarytas kasyklas.

Po nepavykusios Philadelphia konferencijos, kur diskutuota algų klausimas, daugelis operatorių uždarė kasyklas ir atleido tūkstančius darbininkų iš darbo.

Nepriklausomi operatoriai varo darbą, kuris paskutiniu laiku žymiai pakilo.

Kovo mėnesį Pensilvanijos steite įvairiuose darbuose dėl nelaimingų atsitikimų mirė 96 asmenys, 6950 buvo sunkiau ar lengviau sužeisti. Kietos anglies industrijoj dėl nelaimingų atsitikimų mirė 33 asmenys, minkštos anglies — 11.

Allentown, Pa. — Gegužės 11-tą pasibaigė moterų siuvėjų streikas, kuriam dalyvavo ir Pensilvanijos gubernatoriaus žmona Mrs. Pinchot. 300 moterų ir merginų grįžo prie darbo.

Lansing, Mich. — Gegužės 11-tą Michigan steito atstovų butas ratifikavo vaikų darbo amendmentą prie federalės konstitucijos. Senatas savo užgyrimą padarė anksčiau.

Easton, Pa. — Gegužės 14-tą atrado negyvus buvusius du meilužius Mary L. Weaver, 26 m., ir Vernon Amey, 30 m. Policija mano, kad jie susipykė. Amey pirma nušovė Weaver, o po to pats nusižudė.

LIFUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

GARSAS

Išleina Ketvirtadieniai Redaguoja M. Zujus

PRENUMERATOS KAINA:

Am Jungt. Valst. metams \$2.00, pusė metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00. Skelbimų kainos atitinkamai.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

United States of America \$2.00, Foreign Countries \$3.00. Single copy 5c. Advertising Rates on application.

"GARSAS"

73 E. SOUTH STREET, (P. O. BOX 421) WILKES-BARRE, PA. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

A. A. KAN. J. TUMO--VAIŽGANTO GYVENIMAS IR DARBAI

A. A. Kanauninkas Juozas Tumas-Vaižgantas

Plačiai žinomas Lietuvoje visuomenės veikėjas, laikraštininkas-publicistas, rašytojas, vieno didžiausių lietuvių literatūros veikalų "Pragiedrulių" autorius...

Per dvi žiemos išėjęs Kunigiškių pradedamąją mokyklą, gavęs atestatą ir pagyrimą stačiai įstojo į Dinabarko realinę mokyklą pirmąją klasę 1881 m. Išėjęs tą mokyklą, be kvotimų 1888 m. buvo priimtas į Kauno kunigų seminariją...

1905 m. panevėžiečių įgaliotas, dalyvauja organizavime Didžiojo Lietuvos Seimo, apsuka visas vyskupijas ir Petrapilį.

Seime pakelia balsą už "nekrūvinąją revoliuciją", sudaro Krikščionių Demokratų skyrių ir įvykina savo krašte, Naujamiesčio ap., visas D. Seimo ir ypač Valsčių Sąjungos rezolucijas; nuginkluoja policiją...

Iškeltas į Miškinis-Sėdrosbavą, po trijų mėnesių sumintas, paleistas už kauciją ir betgi ištremitas iš Panevėžio aps., 1906 m. atsiduria Pamtuvio Stakiuose. Iš čion draugų nusprendimu deleguotas į Vilnių P. Vileišio "Vilniaus žinių" redaguoti.

Apžvalga

PAVARDŽIŲ KLAUSIMU

Amerikos lietuviams pavardžių klausimas yra opus ir aktualus. Daugelis jas taip iškreipia, kad "pašalietis," asmeniai nepažįstantis, jokių būdu neatspėti, kad po tokia pavarde randaš jo brolis lietuvis.

"Mūsų spauda nuolat kelia balsą dėl koitimo nelietuviškų pavardžių. Ši kartą mums rūpi išskirti reikalingi keisti negražias pavardes. Tą sumanyta yra kėles dar gyvas būdamas a. a. prof. Alekna, kuris stebėjosi tais, kurie, turėdami negražias pavardes, visiškai nesirūpina jų pakeitimu: jis šį reikalą laikė skubesniu negu nelietuviškų pavardžių keitimą. Ir tikrai, yra pavardžių, kurias drovu tarti jų savininkams girdint arba į juos pačius kreiptis. O tokių "nekančių" pavardžių esama nemaža. Čia iš jų tik keletą paminėsime, apšildami tas, kurių iš viso nesmagu minėti: Citvaras, Selius, Blusius, Utėlis, Puskiaulis, Pierpa, Plūra ir t. t. Nelaikytume gražiomis pavardėmis ir šias: Pusdėris, Parsiukas, Kiaulėnas, Šlapikas, Cimbalas, Pišėikas ir tt.

"Tos pavardės, jei taip galima pasakyti, ir nepedagogiškos: jos be reikalo duoda progos, ypač pradžios mokyklų mokiniams, jau ir taip labai linkusiems pravardžiūti, tyčiotis ir įskausti savo draugus, visų kraipant jų pavardes, dėl kurių jie nieko nekalti.

"Keičiant pavardes, reiktų rinktis iš senovės lietuvių bajorų vardų, kurių dar galima užtikti įvairiose senovės dokumentuose. Geriausiai tam reikalui sudaryti iš mūsų kaibininkų komisija, kuri paruoštų gražių lietuviškų pavardžių sąrašą. Tada gal atsirastų didesnė pagunda tiems, kurie turi negražias pavardes, pakeisti gražesnėmis. "Ir apskritai, nekuklių pavardžių savininkai turėtų greičiau pasirūpinti savo pavardžių pakeitimu: to reikalauja ir kitų kuklumas."

Vidutiniai viena pradžios mokykla tenka 990 gyventojų, o vienas mokyklos kompleksas — 530 gyventojų. Pradžioje šių metų pradžios mokyklose dirbo 4,313 mokytojų, kurių 2,045 vyrų ir 2,268 moterų. Pagal tautybes mokytojai skirstosi taip: lietuvių — 3,930, žydų — 303, vokiečių — 31, rusų — 15, gudų — 6, lenkų — 11, latvių — 14 ir kitų tautybių — 3. Praeitais metais dėl įvairių priežasčių buvo atleisti 144 mokytojai, naujai paskirta 260 arba padidėjo 111 mokytojų. Kiekvienas mokytojas vidutiniai dirbo žiemos metu su 46 mokiniais ir su 25 vasaros metu.

Dabar pradžios mokyklas lanko 235,033 mokiniai. Iš jų, 121,229 berniukai, kas sudaro 51.5% ir 113,804 arba 48.5% mergaitės. Per 1932 metų pradžios mokyklų mokinių skaičius padidėjo 12,449. Iš tūkstančio gyventojų, pradžios mokyklas lanko 103 mokiniai. Praeitais metais pradžios mokyklas baigė 13,545 mokinių.

1933 m. sausio mėn. 1 d. nuosavus namus turėjo 752 arba a. n. trečdalis visų pradžios mokyklų. 1,545 mokyklos turėjo įamdyti patalpas svetimuose butuose.

Praeitais metais pradžios mokyklų išlaikymui išleista virš 23 milijonų litų. Tų išlaidų 75% teko švietimo m. jai, 23% — Savivaldybėms ir 2% — organizacijoms. Vidutiniai vienai mokyklai išlaikyti išleista 100 litų.

Be to, dar veikė 64 vaikų darželiai. Iš jų 43 — lietuviški, 16 — žydų, 4 — lenkų, ir 1 — vokiečių. Juos lankė 2,804 vaikai.

TYRINĖS MELLON'O TAKSŲ REIKALĄ

Iždo Departamentas žada ištyrinėti buvusio Iždo Sekretoriaus ir buv. ambasadoriaus Anglijai Andrew W. Mellon takų reikalą.

Pensylvanija steto Atstovų Buto narys McFadden, republikonas, bet pasižymėjęs buvusios Hooverio administracijos atakuotojas, apkaltino p. Melloną, kad jis būdamas Iždo Sekretorium pats nesumokėjęs \$6,700,000 taksų nuo savo pajamų.

"The Philadelphia Record" gegužės 10-tą rašė, kad į Londono ekonominę konferenciją bene vyksias pats Prezidentas Roosevelt. Jis važiuotų greičiausiu šarvuotajiu "Indianapolis."

Kaune dabar gyvena 128,500 žmonių: 60% lietuvių, 29% žydų ir 11% visų kitų.

Prieš karą 1911 metais lankėsi Amerikoje ir rinko aukas "Saulės" namams. Amerikiečiai lietuviams tąsyk turėjo progos pasiklausti jo karštų, patrijotingų kalbų.

1914 m. pakviestas į Rygą "Rygos Garso" drauge su kun. Bikinu leisti. Tai gerosios laikraščio dienos: skaitytojų skaičium jis paima rekordą (13,000). Čia organizuoja karo tremtinių ir pabėgėlių šelpimo komitetą. Tuo pat tikslu 1915 m. pakviestas į Petrapilį, Dr. nukentėjusiems dėl karo šelpti centro komiteto vedėju. Atliko keliatą kelionių po rusus, 1917 m. deleguotas į Tautų Kongresą Kievan. Iš čion į Stokholmo konferenciją. Po 7 mėnesių priverstinio buvimo Skandinavuose (vokiečiai buvo neįsileidę), sugrįžo į Vilnių, į "Lietuvos Aido" redakciją. Nepabėgęs nuo bolševikų, sulaukia čia lenkų ir įsteigia aštriai opozicinį laikraštį "Nepriklausomoji Lietuva." 1920 m. pašauktas į Kauną "Tautos" redaguoti.

Kan. J. Tumas labai daug yra rašęs į visus nesocialistiškus laikraščius. Skyrum yra jo išleistų mažų ir didesnių knygelių: "Pragiedrulių" keli tomai, "Karo vaizdai," "Ten gera, kur mąslu nėra," "Scenos vaizdai," "Alegorijų vaizdai," "Aplink Baltiją," "Politikos ar visuomenės kunigų darbas" ir d. k.

Be redagavimo, velionis iki šių metų pavasario rektoriatu Vytauto bažnyčioje Kaune.

1921 m. balandžio mėn. paskirtas Žemaičių kapitulon kanaaninku.

Ilgą laiką dėstė lietuvių literatūrą Vytauto Didžiojo universitete.

KRIZIS

Tur būt, pirmą sykį pasaulis pergyvena panašią katastrofą, kaip dabar kad yra, kurią mes vadiname kriziu.

Tiesiog nuostabūs dalykai. Žmonės badauja, o tuo laiku didžiausi maisto kiekiai yra naikinami ir bendrai visur skundžiamasi nepaprastu maisto produktų atpigimu.

Seimos gerovė tik tada klesti, kada visi šeimos nariai deda pastangas tą gerovę sukurti.

Tos pastangos gali būti šeimos narių darbštumas, planingas veikimas, susidariusioji turto atsarga — arba naudojantieji turtai, taupumas bei amato pelningumas, ir kit.

Niekais nucis visos šeimos narių pastangos, jeigu nebus gerai tvarkos žiūrima, arba jei šeimoje rastusi tokių, kurie tą tvarką ardytu, kaip tai tinginavimu, girtuokliavimu ar kitais kokiais išaikvojimais, netaktiškumais, neduotų šeimynai klestėti: toki šeima vėliau ar anksčiau suskurs.

Valstybėse irgi panašiai dalykai eina, kaip ir pavienėje šeimoje. Būtent, jei jos piliečiai esti darbštūs, moka krašte esamus turtus išnaudoti, taupius, tenkinasi savo krašto gaminiais, be to ir pačios teritorijos turtingumas, kur valstybė randasi: technikos, pramonės išvystymas ir eksporto išplėtimas, galiausiai įstatymai ir jų besilaikant sudarytos sąlygos — apyvostos, kad vienas piliečių luomas nekriauštu kitu. Jeigu tik krašte rasis skriaudėjų ir nuskriviausių, aišku, to krašto gyventojai, arba jų dalis, turės skursti.

Kaip pavienėje valstybėje nebus geros tvarkos, jei vienas piliečių luomas skriaus kita, taip ir valstybių gyvenime. Jei stipriosios bei šiaip turinčios kokių pretenzijų valstybės išnaudos silpnesnes, aišku, pasaulį nebus gerovės. Seniau ir šiais laikais tiesiog žiauriausių priemonių imamasi kitiems kraštams išnaudoti, kurie tiesiog yra paverčiami ir bendrai paverčtieji kraštai yra tvarkomi taip, kad paverčiamas iš to būtų šioki ar toki nauda.

Dėka tos pasaulinės sątvarkos ir su tomi surištu įvykusių normalumu, mes šiandien ir gyvename tą nelemtąjį krizį.

Praūžęs karas kai kurias valstybes nuolingo, jos prisidirbo skolų bei šiaip karo mokesčiais tapo apkrautos.

Toliau seka prekių perteklius. Pasibaigus karui, prekių gamyba labai pakilo, o įsigijimo galios mažėjo. Tas išsiskėbedarber arba šios dienos įtemptą padėtį.

Bedarbei panaikinti ir gerovei sugrąžinti, matosi, kad privati iniciatyva ir laisva konkurencija neapajėgia lygsvaros palaikyti. Tuo tikslu reik pajudinti tą nelemtąjį sustingimą, duoti darbininkams darbo, o susyk ir prekėms pastatyti tokią kainą, kad plačiai visuomenė būtų priimanomas: čia, žinoma apie tas prekes kalbama, kurios palyginus su maisto produktais ir bendrai pačiu uždarbiu stovi peraukštai.

Fabrikantų saualė galėtų būti valdoma atskirais įstatymais, be to tuo tikslu labai padėtų valdžios karo kooperacijos pagrindais išugdyta pramonė, kuri geriausiai padėtų reguliuoti kainas.

Daugely valstybių yra begalės bedarbių ir iš to susidarė nuomonė, būk technika čia kalta ir kai kuriems atrodo, kad bedarbei panaikinti ar nebus išieitis — imtis primityviškų įrankius, kad tuomi padauginus darba. Bet tikrumoje visai ne taip turėtų būti.

Teknika veda pirmyn, nes ji padeda greičiau, pigiau darba padaryti. Kas gi gali norėti grįžti atgal. Tiesa, mas matome, kad pertekliaus suteikimas mažai piliečių dalelei, prie gerai išsivystiusios technikos, išsiskiria bedarbę, ką mes matome prie

VETERANAI BEDARBIAI WASHINGTONE

Gegužės 10-tą 150 bedarbių veteranų, vadovaujant Harold Foulkrod, pasiekė Washingtoną ir mėgino susidaryt sau stovyklą tuščiamote ties Baltais Rūmais — prezidentūra.

Policijos viršininkai pareikalavo, kad veteranai persikeltų į Fort Hunt, už Potomac upės, Virginijos steite. Reguliariai kareiviai čia greitu laiku paruošė vietą 800 asmenų. Veteranai, gerokai pasibare su policija, persikėlė į Fort Hunt.

Foulkrodo grupė reikalauja išmokėt veteranų bonus, sugrąžint senas pašalpas, kurios liko sumažintos priimant ekonominių aktą.

Gegužės 11-tą Prezidentas Roosevelt įsakė paruošti vietos dėl 25,000 bedarbių Miskų Konservacijos Korpusuose (Forest Conservation Corps), ištyrinėt bonų išmokėjimo reikalą. Tą pačią dieną sostinę pasiekė nauji būriai bedarbių veteranų susirinkusių iš įvairių šalies dalių.

FARMERIAI STREIKĄ ATIDEDA

Farmierių Nacionalė Asociacija, kuri buvo paskelbus streiką, jį atideda ant toliau. Farmierių vadai sako — jie pirma pažiūrėsia, ką gero duos farmų ir infliacijos biliai, kuriuos Kongresas jau priėmė ir Prezidentas Roosevelt pasirašė.

Bucknell universiteto (Lewisburg, Pa.) vadovybė išrišo per keturis metus besitęsiantį ginčą kas link studentų rūkymo. Uždrausta rūkyt tik miegamuose kambariuose.

ORTODOKSU ARKIVYSKUPAS IŠTEISINTAS

Syrijiečių ortodoksų bažnyčios vyriausias sinodas susidedantis iš trijų vyskupų, svarstė arkivyskupo Afimios Ofiesh bylą sąryšy su jo vedimu Marion Namey iš Wilkes-Barre, Pa. Du vyskupai pasisakė už pateisinimą arkiv. Ofiesh, o vienas — prieš.

Arkiv. Ofiesh, gavęs dviejų vyskupų pritarimą, pašalinė svarbiausią savo skundėją aukščiausio jų bažnyčios sinodo sekretorių kun. Boris Burden iš ofiso. Be to, arkiv. Afimios paskelbė, kad kun. Burden daugiau neturi jokių ryšių su syrijiečių ortodoksų bažnyčia.

Ginčas da nebaigtas. Jis plačiai svarstomas šios religinės grupės nariu tarpe, kuri pasidalinus į du lagerius. Viena dalis pritaria savo dvasiškųjų vedyboms, kita — ne.

KIETOS ANGLIES TRANSPORTACIJA ŽYMAI SUMAŽEJO

Kietos anglies instituto žiniomis, balandžio mėnesi geležinkeliais kietos anglies transportuota net 1,404,883 tonais mažiau, negu kovo mėnesi. Gi palyginus su 1932 metų balandžio mėnesiu, tai net 2,552,990 tonais mažiau.

Zemiau padėta lentelė parodo kokiais geležinkeliais ir kiek kietos anglies tonų pervežta 1933 ir 1932 metų balandžio mėnesiais ir 1933 metų kovo mėnesi.

Table with 4 columns: Location, April 1933, March 1933, April 1932. Rows include Reading, Lehigh Valley, Central, D. L. & W., D. & H., Pennsylvania, Erie, N. Y., O. & W., Lehigh & N. E., and a total row.

PETRAS JURGELA

AR DARIUS IR GIRENAS
TIKRAI SKRIS Į LIETUVĄ?

(Pabaiga)

1927 m. kap. S. Darius grįžo į Ameriką ir čia be to dar išlankė tam tikrus egzaminus profesinio lakūno laipsniui gauti.

tuvius, gerai įgudęs lakūnas ir aviacijos mechanikas. Kaip žmogus sąžiningas ir patikimas. Kaip matome, jam buvo kitų bizniery patikėti taksai bendrovės pinigai. Jis yra ramaus būdo, bet savo darbe yra atkaklus ir drąsus.

AR DARIUS IR GIRENAS GALI SUVEDZIOTI MŪSŲ TAUTĄ

Ir kap. Darius ir lak. Girenas padangėmis skraido jau desimties metų ir kasdien susiduria su mirties pavojum, kurio laimėjai išvengia, nes abudu yra jau seniai įgudę lakūnai.

Is to viso matome, kad Steponas Darius yra didelis patriotas lietuvis, su ginklu tarnavęs Tėvynei Lietuvai ir gerai įpratęs Lietuvos jaunimą sportu stiprinti savo jėgas tautos ir savo asmens gerovei.

Stasys Girenas gimė 1895 metais taip pat Lietuvoje: Vytautos kaime, Kaltininių valsčiaus, Rasenų apskrityje. Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1910 metais.

KAS TAS LAKŪNAS S. GIRENAS

Prasidėjo didysis karas. Lietuvos krašto nelaimė, atsidūrus tarp dviejų kariuomenių pušiu, ir pagaliau žiaurios vokiečių okupacijos sunkumai erzino lietuvių dirksnius.

Čia su keliais kitais savo tautiečiais 1921 metais suorganizavo Chicago lietuvių taksitų bendrovę, kuri gyvavo ligi 1929 metų. Stasys Girenas buvo tos biznio bendrovės kasininku.

Bet noras skraidyti padangėmis buvo per daug stiprus. Tad Stasys Girenas Chicagoje pirmas iš lietuvių įsigijo lėktuvą: 1923 metais jį nusipirko trijų vietių lėktuvą. Tais pačiais metais užbaigė lakūno mokyklą ir nuo 1924 metų tebėra profesiniu lakūnu.

S. Girenas ne tik gerai skraido, bet ir puikiai daro su lėktuvu įvairias pavojingas figūras ore (vadinamąsias mirties kilpas, suktuką ir tt.). Amerikos lietuvių jo gabumus ore matė per Lietuvos Aviacijos šventę. Lakūnas Stasys Girenas per tą šventę laimėjo gražią dovaną (lėktuvą ant žemės rutulio) už tai, kad lėktuvo motorą sustabdęs, iš 1000 pėdų aukščio nusileido į nurodytą (pažymėtą) vietą.

Taigi, ir lakūnas Stasys Girenas taip pat yra patyręs lakūnas, gerai įgudęs lakūnas ir aviacijos mechanikas. Kaip žmogus sąžiningas ir patikimas. Kaip matome, jam buvo kitų bizniery patikėti taksai bendrovės pinigai.

ĮVAIRENYBĖS

PASAULY GYVENA DU MILIJARDAI ŽMONIŲ!

Tautų Sąjungos statistikos metraštis 1931-32 m. paduoda, kad pasauly gyvenančių žmonių bendras skaičius yra 2,012,800,000. Toks skaičius yra buvęs maždaug 1932 m. sausio mėn. 1 d. Pernykščiais metais gyvenančių žmonių skaičius pasaulyje padidėjo 30 milijonu.

Daugiau kaip pusė visų žmonių gyvena Azijoje, būtent 1,033,000,000. Antrą vietą užima Europa, kurios gyventojų skaičius šiais metais pirmą sykį persoko pusę milijardą. Europoje šandien priklaudžia 506 milijonai žmonių.

Tautų Sąjungos statistikoje Australijos gyventojų skaičius pažymėtas 10 milijonu, taigi per metus padaugėjo 180,000 gyventojų. Didžiausius prieaučius Europoje randa Rusija, Lenkija ir Ispanija: Rusijoje gyventojų skaičius padidėjo nuo 124 ligi 127 milijonų, Lenkijoje — nuo 30,8 ligi 32,1 mil. ir Ispanijoje — nuo 23 ligi 24 milijonų.

TARPTAUTINIAI PINIGAI

Įdomus projektas krizei nugalėti

Garsusis anglų ekonomistas Keins šiomis dienomis anglų spaudoje paskelbė ilgai laukiamą projektą pasaulio krizei nugalėti. Plačiau tą projektą pamėnime vėliau. Dabar tenka tik paminėti, kad to projekto centras yra gyventojų perkamosios galios pakėlimas.

pirmon eilėn kraštams, kurie nevaržo valiutų išvežimo (taigi pirmon eilėn ir Lietuvai, nes Lietuva nevaržo valiutų išvežimo). Antrą eilėn pigūs kreditai gali būti duodami kraštams, kurie sutiktų nedidinti muitų ir laipsniškai naikintų kontingentus.

DIDŽIAUSIOS PASAULY BAZNYČIOS

Didžiausia pasauly bažnyčia yra šv. Petro katedra Romoje, kuri yra 182 metrų ilgio ir 132 m. pločio. Antra didžiausia bažnyčia yra Milano katedra (Italija), kuri yra 132 m. ilgio ir 99 m. pločio.

Jei skaityti, bažnyčių talpumą, tai Romos šv. Petro bazilikos telpa 70,000 žmonių, Kelno katedra — 30,000, Bolonijos katedra (Italija) — 25,000, Romos Laterano bazilikos — 22,000.

Siais metais sucina lygiai 101 metai nuo ketelio vartojimo pradžios. Anksčiau žmonės rašydavo žasų plunksnomis. 1831 metais buvo išrasta ir padaryta pirmoji plieninė plunksna, jai pritaikinti po metų laiko buvo sugalvotas ir medinis ketelis.

ĮVAIRIOS KNYGOS

TIESOS AIDAI (Paskirstomoji Valstybė) Kun. P. Saurausis, 15c
PELENŲ JURGUTIS—Apsayka—Kun. J. Jakšto, 35c
SILTIEJI IR SALTIEJI KRASTAI—Pr. Maršalo, 35c

"GARSO" KATALOGAS

NAUJAUSIŲ IR ĮDOMIAUSIŲ KNYGŲ BEI GAIDŲ

- MALDAKNYGES
1. ANIOLAS SARGAS—Balto celluloid apdaryta, su kryžiumi vidury ... \$2.00
2. ANIOLAS SARGAS—Juodos odos apdara ... \$1.75

- PUTINO RAŠTAI, I tomas ... 30c
LAZDYNŲ PELEDOS RAŠTAI, IV tomas ... 30c
NAUJOJI VALDŽIA ... 6c
PRAMONINĖS DEMOKRATIJOS PAGRINDAI ... 60c

POEZIJA IR DAINOS

- EILIŲ RINKINYS—Paparono ... 50c
SAULĖ IR SMILTYŠ (Eilės) Balio Sruogos ... 25c
PRANO VAICAIČIO RAŠTAI (eilės), tomas VI-tas ... 60c

MUZIKA

- STANEIK-LAUMENSKIENĖS
ATSIMINIMAI. Smuikui su pianu ... 25c
J. TALLAT-KELPSOS KORINIAI
GAILESCIO GIESMĖ ... 10c

LRKSA NARIŲ ZENKLELIAI

- MOTERISKI, pasukuoti ... \$1.00
MOTERISKI, aukšiniai ... \$1.50
VYRIŠKI, aukšiniai ... \$1.50

DRAMOS IR KOMEDIJOS

- LAPKUS, trijų veiksmų tragi-komedija—E. Rucevičiaus ... 25c
JURGIS DURNELIS, 4 veiksmų komedija, žemkalmio ... 25c
BIRUTĖ, 2-ju veiksmų melodrama—žemkalmio ... 25c

ANTANO BACIULIO KORINIAI

- KO VEJAI PUCIA, keturiems balsams kanonas ir pianu ... 60c
ARTOJAS (Duetas) ... 75c
JUOZO ZILEVICIAUS KORINIAI
CIA KRAŠTAS LIČDNAS ir Gaudžia, gaudžia auko varpas ... 30c

ALKOLIS IR MIRTIES ATSITIKIMAI

Jungtinių Amerikos Valstybių draudimo įstatiga paduoda tokią statistiką mirties atsitikimų, kilusių dėl girtuokliavimo. Kiekvienam 100,000 gyventojų 1921 m. 4.0

VAIRIOS KNYGOS

- TIESOS AIDAI (Paskirstomoji Valstybė) Kun. P. Saurausis, 15c
PELENŲ JURGUTIS—Apsayka—Kun. J. Jakšto, 35c
SILTIEJI IR SALTIEJI KRASTAI—Pr. Maršalo, 35c

STASIO SIMKAUS KORINIAI

- KAREIVIŲ DAINA ... 40c
SUNKU MAN GVENTI ... 35c
AL. KACANAUSKO KORINIAI
SUDIEV LIETUVA ... 25c

M. PETRAUSKO KORINIAI

- GRAZI GAMTA ... 50c
SKAMBANCIOS STYGOS ... 75c
JUOZO NAUJALIO
GIEMINELIS (bažn. chorams ir mokykloms) ... 40c

ALEKSANDRO ALEKSIO KORINIAI

- Vienam Balsui prie Piano
GRAZI CIA GIRUZĖ ... 50c
MEILE UDEGTA KRĖTINĖ ... 65c

GINKIM SALI LIETUVOS

- PIRMŲJŲ KOVŲ ... 50c
IABAU VASARĖLĖ, Tu mano mergelė, Iš viso mergytė ... 50c
KAIP AŠ BUVAU JAUNAS, Žiūrau anksci rytų, Aš užigimau Lietuvos ... 50c

DUETAI

- MOTERŲ SĄJUNGOS IMNAS GIESMĖ I SVENTŲ KAZIMIERA ... 50c
Mišriam Choram
GINKIM SALI LIETUVOS ... 50c

ZODYNAI

- J. NORKAUS.—Svečių ir nesuprantamų žodžių žodynėlis ... 48
ANGLISKAI-LIETUVIŠKAS ZODYNĖLIS ... 75

"GARSAS"

73 East South Street P. O. Box 421 WILKES BARRE, PA.

VARGONININKAS

IESKAU vietos, pilnai apmūn... savo profesiją ir reikalui esant apsiimu atlikti visus patarimus.

LIETUVIŠKI BONAI Mes mokame aukščiausias... KURT H. SCHURIG & CO. 50 Broadway New York

EXTRA!

Negirdėta Amerikos Lietuviams Naujiena! C. G. LUKSIS ATVEŽE

Pačių lietuvių Lietuvoje pagaminta pirmąją

Lietuvišką Filmą 7 Dalių "ONYTĖ IR JONELIS"

Filmas pastatytas dalyvavo Valstybės Dramos Baletu Artistai ir Valstybės Dramos Studijos Mokiniai.

BUS RODOMA: Gegužės 19 d. Šv. Kazimiero parapijos svietainė, 147 Montgomery Pl., Paterson, N. J.

Gegužės 18 d. L. Politikos Klub svietainė, 134 Schuyler Ave., Kearney, N. J.

Gegužės 22 d. Šv. Kazimiero parapijos svietainė, 260 E. Main St., Amsterdam, N. Y.

Gegužės 23 d. parapijos svietainė, 545 Hudson Ave., Rochester, N. Y. VISUR PRADŽIA 7:30 VAL. VAK. RODYS IR AIŠKINS C. G. LUKSIS

Nuga-Tone

tūkstančiams vyrų ir moterų yra šalinis gražinantis sveikata ir linksmu... tikras gyvenimas ir pagalba šio TIKRO TONIKO.

Biznieriai, Skelbkitės "Garse"

VAŽIUOKITE PER LIETUVOS UOSTĄ KLAIPĖDA

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

IS NEW YORKO IKI KLAIPĖDĄ per Gotenburgą

GREITA KELIONE LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ

"BALTAJIS ŠVEDŲ LAIVYNAS" PIGIOS LAIVAKORTYS

ISPLAUKIMAI IS NEW YORKO: Pier 97, gale W. 57th St.

M. L. KUNGSOLM. Birželio 3, S. S. DROTNINGHOLM. Birželio 12, M. L. GRIPSHOLM. Liepos 3, S. S. DROTNINGHOLM. Liepos 13, M. L. GRIPSHOLM. Liepos 27.

Dideli, balti ir gubas laivai. Erdvė ir gerai ventiliuojami kambariai. Kelionėj rodomi judomi paveikslai. Laivo orkestras duoda koncertus, bei griežia iškams. Kelionė būna trumpa keliaujant Baltuoju Švedų Laivynu.

Informacijai ir laivakorčių keipkiai į Tamtos vietini laivakorčių agentą, arba: SWEDISH AMERICAN LINE

21 STATE ST., NEW YORK, N. Y. Chicago, Ill. 181 N. Michigan Ave. Boston, Mass. 10 State Street Detroit, Mich. 73 Monroe Street Montreal, Que., Can. 1410 Stanley St.

AMSTERDAM, N. Y.

Zinutės

Gegužės 8 d. prasidėjo šv. Kazimiero parapijoje misijos, kurias vedė Tėvas A. Petrauskas. Misijos tęsės dvi savaiti.

Reikia pažymėti, kad kun. A. Petrauskas yra vienas žymiausių pamokslininkų TT. Marijosiu pamokslininkų TT. Marijosiu tarpe. Teko skaityti laikraščiuose jojo duodamos misijos turėjo visur geriausiai pasisekima. Tas pats įvyko ir Amsterdame.

Amsterdame labai veikia V. V. Sajunga. Tos sąjungos valdyba ideda daug darbo, kad tą idėja, t. y. "vaduoti Vilnių" įskiepyti pas savuosius.

Gegužės 4-tą buvo surengta taip vadinama card party. Ją rengė šv. Kazimiero parapijos trustistai. Pasisekimą turėjo puikiai. Salė buvo perpildyta, net trūko stalių. Bet tuojaus jie buvo sumedžioti. Užsibaigus lošimui buvo dalinamos dovanos. Išdalyta apie 50 prausių. Publikoje nuotaika puiki ir taip su geriausiai išpūdziais išsikirsitė.

Daugiausiai pasidaravo parapijos trustistai, vietos vargoninkas p. Zolnieraitis, p. Ragauskas ir visas bažnytinis choras. Iš choristų buvo išrinkti 8 vyrai ir 8 mergaitės. — kurie prie stalių kuo geriausiai patarnavo. Tick tuo kart. Bus daugiau. J. B. T.

CHICAGO, ILL.

Iš Chicagos Federacijos apskr. susirinkimo

Federacijos apskr. eilinis susirinkimas įvyko gegužės 3-čią Aušros Vartų par. svietainė. Susirinko gausingas būrelis iš organizacijų ir draugijų atstovų.

Kadangi jau pirmiau buvo nutarta kas mėnuo turėti trumpas paskaitėles, tai pirm pradėdant svarstyti reikalus, aptiekorius Vincas Petrauskas pateikė įdomią paskaitę apie gyvūnus. Trumpai apibūdino jų istoriją nuo senų laikų. Apt. V. Petrauskas įdomiai ir aiškiai išdėstė gyvūnų svarbą. Aiškino žolių vardu, iš kurių chemiškū būdu, yra daromos gyduolės, kiek jos naudingos ir kaip jos turi būti vartojamos, kad nepakenkti sveikatai. Atsakinėjo ir į klausimus. Susirinkimas gerb. prezidentui už suteiktus naudingus patarimus, reikškė nuosirdžiausią padėką gausiais aplodismentais.

Toliau sekė svarstymai ir nutarimai. Vėlyų Dainos choro atstovas Simulis pagėdavo Federacijos apskr. visapūsės paramos jų vakarui rengiamam gegužės 7-tą.

L. Šimutis pranešė spaudos savaitės reikale, kad katalikiška akcija būtų varoma ir toliau. Kurioj kolonijoj da nebuvo prakalbu, kad ruošti ir varyti tą darbą toliau.

Bacevičius praneša buvusio seimelio reikale, kad da nėra baigta sutvarkyti. Pagėdauta, kad sekantį susirinkima viskas būtų sutvarkyta.

Fed. kongreso rengimo reikalė praneša L. Šimutis. Ruošiamasi įvesti stropumū. Jau yra atvažiavęs įžymus svečias iš Lietuvos adv. Stasys Gabaliauskas, jis bus pakviestas seime dalyvauti ir patiekti paskaita. Ragino, kad visos draugijos istotu į Federaciją, nes kitaip nebus galima siusti atstovus kongresan. Ateinantis kongresas bus ir tuomi ypatingas ir įdomus. Kad jis įvyksta istoriškuose pasaulinės parodos metuose. Plačiai kalbėta ir rūpest'ngai svarstyta pasaulinės parodos ir

KORESPONDENCIJOS

IS LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

AMSTERDAM, N. Y.

lietuvių dalyvavimo reikalai. Komisijos nariai Bacevičius, p. Sakalienė, "Motery" "Dirvos" redaktorė, p. Bitautienė ir p. Mickeliūnas paaiškino, kad nors darbas varomas pirmyn, bet yra ir silpnų pusių. Karštai diskusuota tuom reikalu. Yra pasiryžimo likusį trumpą laiką dirbti visu smarkumu, kad padengtų trūkumus.

Sekantis pasaulinės parodos komisijos susirinkimas įvyks gegužės 19-tą Aušros Vartų parapijos svietainė.

Į Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų metinį seimą išrinkti šie atstovai: P. Nenarštonis, O. Nevulytė ir J. Šliogertis.

AKRON, OHIO

Linksma Vakarėlis

Balandžio 29-tą. Akrono Liet. Draugiškas Klubas surengė gražų vakarėlį su linksma programa, kurią išpildė patys šio būrelio nariai.

Pirmiausia programa buvo pradėta juokais, vėliaus dainomis, kurias sudainavo šio klubo koras po vadovyste Ig. Hollish. Taip pat buvo ir duetai, kuriuos labai gražiai išpildė broliai Hollišiai, p-lė B. Alekniūtė su El. Sidariūte, ir visi šie dainininkai sudainavo kvartetą, kas gana gražiai išėjo. Vėliaus pasirodė visas koras.

Kadriliai

Prieš kadriliaus šokima, J. Sadauskas trumpai pakalbėjo apie jaunimą ir svarbą priklausyti prie draugijų bei organizacijų.

Ig. Visockas su savo grupe, kuri susidėjo iš paties vado, A. Rakauskaitės, St. Kiveriūtės, A. Ošetskaitės, L. Palaimaitės, J. Ošetko, C. Raznauskos ir Ad. Sušinsko, išpildė kadriliaus numerį. Šokiams armonika grojo Jonas Rakauskas. Kadrilius buvo išpildytas kuo geriausiai ir mieliausiai.

Taip pat visi Clevelando Vyčių 25 kp. nariai, kurie tik dalyvavo šiame vakare ir programoj, buvo užkviesti pas gerb. Aleknas, kurie labai svetingai ir nuosirdžiai visus priėmė.

BAYONNE, N. J.

Šv. Onos moterų klubo parengimas pavyko

Balandžio 29-tą 7 val. vakare bažnytinė svietainė buvo šv. Onos klubo margučių balius.

Grojo vietinių lietuvių jaunų vaikinų benas lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Nors ir blogi laikai, bet publikos buvo daug, atsilankė ir iš kitų miestų ir visi linksmai laiką praleido. Taipgi buvo 3 išlaimėjimai. Laimėjo M. Arbusauskienė, O. Počiūtė, A. Mickevičius. Ačiū visoms moterims ir merginoms už puikiu numarginimą margučių. Kaip tikrų artiškių darbas.

Šv. Onos klube priklausau merginos ir moterys. Narė

YOUNGSTOWN, OHIO

Misijos ir Atlandai

Mūsų parapijos misijos ir atlandai prasidėjo gegužės 18-tą. Misijos tęsis 3 dienas. Užsibaigus misijoms, gegužės 21 prasidės 40 valandų atlandai ir baigsis antradienio vakarą. Visi turime gerą progą atlikti vėlykių. už tai, kad į tuos atlandus mūsų gerb. kleb. užkvičia daug svečių lietuvių kunigu.

Lietuviai iš aplinkų miestelių, kur visai neturiti lietuvių kunigu, turit labai gerą progą atlikti savo katalikiškas pareigas. J. S.

CLEVELANDO ŽINIOS

Clevelando bespalviams nepatinka lietuvių katalikų vienybė. Kaip pirmiaus, taip ir dabar vis bando neprileisti katalikus prie savytarpinės vienybės, nes jie gerai žino, kai jie susitars ir pames tuos savytarpinius nesusipratimus, tai gali parodyti katalikišką, pilnai lietuvišką ir patriotišką jėgą.

Kiek laiko atgal jie kiršino ir šmeižė senesnius katalikus veikėjus, o dabar pradėjo tą daryti su čia augusiu jaunimu — ji kiršinti su senesniaisiais kolonijos veikėjais.

Paskutiniame C. L. K. Saryšio susirinkime tarpe svarbesnių reikalų buvo apkalbėti šie: piknykas, kuris bus liepos 2 d., Haags Grove daržė; antras — tai buvo padarytas naujas nutarimas — remti lietuvius bizniekus, kurie remia lietuvių gerus sumanymus. Buvo nutarta šis obalsis paskleisti po visas katalikiškas draugijas.

C. L. Kultūrinis Darželis gana smarkiai pradėjo daryti pasikūtinis prisiruošimus prie Kultūrinio Darželio rengiamojų piknyko, kuris įvyks birželio 4 d. Slapničko farmoj. Važiuojant į piknyko vietą reikia važiuoti Miles Ave. ir ten surasti piknyką. Šis piknykas, be abejonės, bus istorinis, nes jame dalyvaus bendras Clevelando lietuvių koras, kuriam vadovauja gerb. muzikas V. Greičius. Koras susidės iš virš 100 balsų ir visos jo dainos bus traukiamai ir "talking picture". Taip pat šiame piknyke dalyvaus ir gerb. Stasė Greičienė, kaip solistė. Bus gražių lietuviškų žaidimų, kuriems vadovaus gerb. Ig. Visockas. Šis jaunuolis yra žinomas visiems clevelandiečiams lietuviams ir net akroniečiams, kaip gabus lietuvių žaidimų vadas. Šį kartą vėl jie mano nustebinti visus piknyko dalyvius išmokytais liet. žaidimais. Žaidimuose dalyvaus visas gerb. muziko V. Greičiaus koras. Partartina clevelandiečiams lietuviams jau ir pradėti ruoštis prie šio piknyko. Taip pat ir prie iškilmingo apvaikščiojimo bei darželio atidarymo birželio 11 d. š. m.

UZMUSĖ LIETUVJ

Gegužės 10 d., 9:30 val. vakare, prie Lietuvių svietainės, Superior Ave., užmūsė a. a. J. Pečkaitį, seną clevelandietį. A. a. Justinas nors buvo ir senyvu metu, bet išrodė gana drūtas žmogus. Nemažai jis darbuotis lietuvių tarpe ligi paskutinės mirties valandos. Laidotuviems pasitarnavo Adelė Jakubauskienė, vienintelė lietuvių moteris graborė.

LENKAMS NOSIS

Jau uno kelių metu lenkai pirmą gegužės sekmadienį didžiausiais pulkais iš visų miestų kraštu su muzika ir vėliavom apvaikščiodavo ir paminėdavo T. Kasčiūkos mirties sukaktį.

Karo laike ir kada Lietuva gavo nepriklausomybę, buvo pas lenkus kilę abejonės, ar tik Kasčiūška nebuvo lietuvis. Nuo to laiko pas lenkus karštas ūpas ir pasididžiavimas buvo kiek nupuoles. Bet šiemet lenkai, nenorėdami pripažinti, kad Kasčiūška yra lietuvių kilmės, surengė, kaip išmanydami didžiausią apvaikščiojimą. Sutraukė iš visų pusių lenkus ir su didžiausia paroda visi numaršavo į Wade Park prie Kasčiūkos stovylos ir tenai jų vadai pasakė keliatą prakalbų. Baigiant programą pristatė miesto majorą R. T. Miller, kuris esavo kalboj išsireiškė, kad Kasčiūška buvo lietuvių tautos kilmės ir lietuviai gali didžiūtuotis juomi ir jo atsižymėjimais Amerikos istorijoj. Po to išreiškimo lenkus kaip kas būtų karštu vandeniu užpyles. Jie skirstėsi keikdami vieni kitus, kad per keliatą metų darė apvaikščiojimus dėl litvino.

Dabar pažūrėsim, ka kita meta lenkai darys su apvaikščiojimu. Džukas

LAISKAI Į LIETUVĄ ORO PAŠTU

Kapitonas S. Darius ir lakūnas S. Girėnas, darydami pirmą transatlantinį skridimą vės ir pašta į Lietuvą. Bet laišku skaidūs yra apribotas iki tūkstančių, kuris palyginamai yra labai mažas. Taigi, norintieji siusti laiškus Dariaus-Girėnos transatlantinio orlaiviu, kad pašveikintus šio didžio įvykio progiu numarginimą margučių. Kaip tikrų artiškių darbas.

Šv. Onos klube priklausau merginos ir moterys. Narė

PAGERBIMAS MOTINŲ

Gegužės 7-tą Lietuvių Svietainėje buvo surengtas vakaras Aušros Vartų moterų draugijos paminėti Motinos Dieną. Buvo pastatyta vieno veiksmo komedija ir atlikta kelias gra-

"GARSO" SPAUSTUVĖ

ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS GRAZIAI, GREITAI IR UZ PRIEINAMĄ KAINĄ.

IS KITŲ MIESTŲ PRISIŪSTI DARBAI VISUOMET ATLIEKAMI LAIKU. VISI ESTI PATENKINTI SVARIU DARBU.

SUSIVIENYMO KUOPOS IR NARIAI NEPAMIRSKIT SAVOS SPAUSTUVĖS.

SPAUDOS DARBUS SIŪSKITE ŠIUO ADRESU:

"GARSAS" 73 EAST SOUTH STREET (P. O. BOX 421) WILKES-BARRE, PA.

žių patrijotiškų dainelių pritaikintų tam vakarui.

Iš lošėjų savo roles gerai atliko Urbšaitis, Urbšaičiūtė, Rakauskas ir p. Jankauskas su žmona. Puikiai padainavo panelė Kučinskaitė, p. Skirbantas ir dueta ponia Mačiutienė su sėdute Urbšaičiute. Taipgi gražią deklamaciją atliko mažą mergaitę Martišauskaitė. Matyt, iš tos mergaitės kada nors bus gabi aktorė.

Žmonių buvo prisirinkę pilna Lietuvių svietainė, o į šokius jaunimo pribuvo da daugiau Manoma, draugijai atlikus pėlno Aušros Vartų moterų draugija yra viena iš didžiausių moterų draugijų Clevelande, joi priklauso gana rimtu ir pavyzdingu moterų. Draugija daug pasidarbavus šv. Jurgio parapijos naudai.

Gegužės 7 d. P. Sv. Nesiliaujančios Pagalbos parapijos klebonas kun. A. M. Karužiškis buvo išvaivęs į Du Bois, Pa. pas kun. Urboną į pagalbą laike 40 valandų atlaidu. Sykiu su kun. A. M. Karužiškiu išvyko ir Vincas Babarskas atlankyti savo buvusiu draugu ir pažįstamu su kuriais seniau gyveno ir darbavosi. Džukas

SODALIETĖS stato scenoje

labai gražų religinio turinio veiklą "Dolerosa" gegužės 21-ą 7:30 vakare, šv. Jurgio parapijos auditorijoj. Kviečia visus pamatyti šį gražų vaidinimą. Eisiu ir Aš

CARD PARTY

Moterų Sąjungos 26-ta kuopa rengia labai gražią card party gegužės 27-tą kuopos pirm. Julės Salasevičienės rūmingsuz rezidencijoj. Pola

7 DIENŲ ISMĖGINIMAS VELTU REUMATIZMU SERGANTIEMS

Jeigu Jūs sergate Reumatizmu, jūs galite dabar įsigyti Rose Rheuma Tabs, išmėginti ir gerą priemonę, 7 dienų išmėginimui uždyka. Ši paprasta naminė priemonė padėjo šimtam. Pinigu nesuikite — tik įsų vardą ir adresą kupono apačioj. Skaitytėjams veltui

Išmėgink šią priemonę VELTU. Išpildyk kuponą ir siusk jį skubiai, pirm negu šis li-beralis pasiūlymas užsibaigs.

Rose Rheuma Tab Co., (Dept. X-5) 3516 N. Irving Ave., Chicago, Ill. Prašau siuskit man pilgą Rose Rheuma Tabs siuntinį, apmokėtu paštu. Aš mėginisiu 7 dienas, ir toliau nuspreisiu kas link jo vartojimo. Vardas... Adresas... Miestas... Steitas...

LIETUVIAI! VAŽIUOKIT TIESIAI Į KLAIPĖDĄ

Su Didele Vasarine Ekskursija Laivu FREDERIK VIII IS NEW YORKO BIRZELIO 3, 1933

Nereikia nei vizų nei pereitį parubežinį egzaminavimą iki pasiekiate KLAIPĖDĄ. Negali būt nieko lengvesnio ir patogesnio.

Kiti Išplaukimai iš New York'o: United States... Birželio 24 United States... Rugsėjo 5 Frederik VIII... Liepos 8 Frederik VIII... Rugsėjo 2

Dėl platesnių informacijų, laivakorčių bei užsakymų kreipkitės pas vietinius agentus Arba pas bile vietinį autorizuotą agentą arba

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

27 Whitehall Street, New York, N. Y. 248 Washington St., Boston, Mass. 130 N. LaSalle St., Chicago, Ill.

LIETUVISKŲ KATALIKISKŲ DRAUGIJŲ ISTORIŠKA APŽVALGA

Rašo AD. PADEGIMAS

Kaip kitų Europos valstybių gyventojai, kuriems buvo per sunku gyventi savo despotiškose šalyse, taip ir lietuviai, kurie gyveno po tuomlaikinės Rusijos priespauda, gal kiek ir vėliau už kitų kraštų gyventojus, bet vienok apleidę savo gimtinę kraštą traukė į šią šalį — Ameriką.

Pirmutinis lietuvis į Clevelandą pribuvo Pranas Freimonas, 1871 m. Jis buvo Clevelando lietuvių pirmoji šaknis. Berods, jis yra miręs 1932 m.

Yra atpasakojimų, būk tai Pranas Freimonas ir Romanas Freimonas, abu broliai, gyveno Clevelande per trejetą metų ir viens apie kitą nieko nežinojo iki negavo adresu nuo giminių iš gimtinės krašto. Tuomet tik abu broliai gavo progos viens kitą pamatyti.

Nuo to laiko Clevelande lietuviai pradėjo apsigyventi ir daugintis. Tuomet Prano Freimano sumanymu ir pastangomis, 1887 m. liepos 31 suorganizuota pirmutinė pašalpinė draugija po vardu *Šv. Jurgio Draugystė* ir pabaigoje metų turėjo 30 narių. Pinigų izde buvo 73 dol. ir 70 centų.

Susirinkimų nutarimus pradėjo užrašinėti tik po penkių metų draugijos gyvavimo. Pirmutinis susirinkimo protokolas tapo užrašytas 1892 m. rugpjūčio mėnesį.

Draugijos konstitucija yra padėta ant tikro katalikiško pamato ir da iki šiai dienai laikosi. Draugija nariu skaičium buvo pakilusi virš 300 nariu. dabar skaičius narių yra žymiai sumažėjęs. Iš prisirašiusių pirmame draugijos organizavimo laike yra dar gyvi šie asmenys: Julius Vitkauskas, Pranas Kilikauskas, Nikodemus Martišauskas, Juozas Žydžiūnas. Bet

ir šie jau ne visi yra draugijos nariai. Apie kitus šios draugijos reikalus, kaip tai finansinį stovį ir šiaip jos gyvavimą nerašysiu, nes neturiu tam tikro įgaliojimo. Vienok skaitytai pasitenkins ir šiuom nors trumpu aprašymu, matydami kokis tai buvo clevelandiečių organizavimosi pamatas — be spėkų, be patyrimo ir be tam tikros praktikos. Žodžiu sakant, buvo tai sunkus darbas, kuris reikalavo energijos ir pasišventimo.

Antra seniausių draugijų suorganizuotą Clevelande yra *Susivienijimo Lietuvių Romos Katalikų Amerikoje 8-ta kuopa*.

Įsistigęs šv. Jurgio draugystei ir pradėjęs gyvuoti, "Vienybė Lietuvių", tuomet dar eilnamis iš Plymouth, Pa., pradėjo varyti agitacija už taip vadinamą "Susivienijimą Visų Lietuvių Amerikoje." Agitacijos paskatinta šv. Jurgio draugystė 1888 m. prisirašė prie to "Susivienijimo Visų Lietuvių Amerikoje." Bet 1889 m. draugystėje kilo nepasitenkinimas tuo SVLA. ir tais pačiais metais šv. Jurgio dr-stė atsimerė nuo SVLA.

1892 m. kun. Burba, veikdamas tame SVLA., pradėjo šv. Jurgio draugystei rašinėti laiškus agitavimui, kad draugystė vėl prisirašytų prie SVLA. Draugystė ir vėl prisirašė prie SVLA.

1893 m. kun. Burba, veikdamas tame SVLA., pradėjo prisirašyti ir moterys. Tada draugystė nutarė išskirti moteris, įsteigtą antrą kuopą ir pavadinti ją SVLA. 9-ta kuopa. Ir 1889 m. SVLA. nariai nutarė atsiskirti nuo šv. Jurgio draugijos ir tą savo kuopą pavadinti S. V. L. A. 8-ta kuopa. Tuomet 8-tos ir 9-tos kuopų valdybos susitarė viešame abiejų kuopų

susirinkime tvarkyti abiejų kuopų reikalus. Bet kuomet SVLA. skilo į dvi puses, katalikai savo pusę pavadino SLRKA, tautininkai gi savo pusę pavadino SLA. Matomai, 8-ta kuopa, laikydamas katalikų pusę, perėjo į naują Susivienijimą Lietuvių Romos Katalikų Amerikoje ir nuo to laiko pradėjo valintis LRKSA 8-ta kuopa.

Kas atsitiko su 9-ta kuopa, joki padavimai nieko nepasako. Bet šv. Jurgio draugystė likosi, kaip viršuje pasakyta, katalikiška pašalpinė draugija.

Iš organizatorių LRKSA. 8 kp. yra šie nariai: Juozas Urbšaitis, dabartinis kuopos pirmininkas, ir Ona Gecevičienė — abu priklausio bene nuo pat kuopos susiorganizavimo, yra gerai darbuotojai ir pavyzdingi nariai. Ypatinai Juozas Urbšaitis yra įsigyvenęs Clevelando lietuvių tarpe gerą vardą, jis dirba Clevelando Lietuvių Banke, užimdamas labai atsakingą vietą, kaip iždininkas. Podraug abu minėti nariai yra daug atsižymėję savo duosnumu ir pasidaravimu dėl kuopos gerovės.

LINKSMAS VAKARAS

Motery Ratelio draugija surengė labai gražų vakarą su skania vakariene gegužės 6-tą Lietuvių svetainėje.

Prisirinko žmonių gana daug ir linksmos, šoko įvairius šokius iki vėlumos.

S. Šimkienė pakvietė visus į vakarienes kambaryje. Čia laukė gospadinės su visokiais gardumynais.

Šio vakaro tikslas — sudaryt daugiau pinigų ir kad galėtų padaryti gražią auką dėl Lietuvių Kultūros Darželio.

Šio vakaro komisijai dalyvavo Ag. Grigienė, M. Mišcikienė, Alena Baltruokienė (pastaroji vos neseniai buvus ligoninėje, kur turėjo operaciją); kitos šio vakaro darbuotojos: Zubinienė, Brazauskienė, kuopos pirmin. J. P. Myhlingienė, ir kitos. P. Glu-nė

WORCESTER, MASS.

Sekmadienį, gegužės 21-ą, rengiama gegužinė. Šokiai bus šeštadienį. Abu vakarų gros puikiausias Navicko orkestras. Bus įvairi programa.

Rengia Worcesterio 20 draugijų. Pelnas abiem parapijom. Jeigu gegužės 21-ą lytu, gegužinė bus sekanti sekmadienį. Rašt. S. Mancevičia

BROOKLYN, N. Y.

Novena prie šv. Teresės Karalienės Angelių bažnyčioje gegužės 20 d. prasidės novena prie šv. Teresės. Pamaldos bus tokia tvarka. Pradedant šia subata rytais 9 val. bus laikomos per devynias dienas novelės mišios; vakarais 7:30 val. bus kalbamos novelės maldos prie šv. Teresės, sakomas pamokslas ir duodamas Palaiminimas šv. Sakramentu. Taipgi šv. Teresės relikvijų pagerbimas vakarais po pamaldų. Pamokslus sakys kun. Jonas Balkūnas.

California, Pa. — Gegužės 11-tą Monongahela upėj ties Stockdale, prigirė trys jaunuoliai: Floyd Crouch, 19 m., jo brolis Howard, 17 m., ir John Mantus, 15 m. Visi trys iš Stockdale.

AUDROS SIAUCIA

Tulsa, Oklahoma. — Gegužės 13-tą Tulos apylinkėse audra paliko 5 žmonių aukas. Sužeistų 8.

Xenia, Ohio. — Gegužės 13-tą audra sunaikino negrų gyvenamoj sekcijoj 50 mažų trobesių, išvartė daug medžių ir telefonų stulpų. Vieną moteriškę, 94 metų amžiaus, audra išvartė pro langą, bet ji išliko gyva.

SVENC. JEZAUS SIRDIES MEILĖS KONGREGACIJA ĮSIKURIA NAUJOJE VIETOJE IR PRADEDA NAUJĄ ERĄ

Svenčiausios Jėzaus Sirdies Meilės Vienuolynas didžiai nukentėjo nuo įvykių trijų gaisrų. Pirmas gaisras, įvykęs gruodžio 31 dieną, 1932 metais, sunaikino priešakinę Vienuolyno rūmų dalį ir visą stogą. Vienuolyno viduje puošniausi rakiniai, meniški paveikslai, taurai ir patalinės buvo sunaikinti ar suskruzdėję. Rinktiniausias vienuolyno knygynas ir didelės vertės rankraščiai į niekus virto. Antras gaisras įvyko šiu metų vasario 27 dieną ir vienuolyno rūmus pavertė į pelenus. Be to, šio mėnesio 1 dieną iš nežinomos priežasties dar sugė užsilikusi pašūtūrė gyvuliams ir darbininkams miegoti namelis, kuriu neturėjo pilnai apdrausti.

Gerb. Tėvas L. Brigmanas, gegužės 6 dieną, atsilankęs pas Jo Eminenciją kard. Dougherty, gavo audienciją ir tapo maloniai priimtas su visa Kongregacija įsikurti naujam Svenčiausios Jėzaus Sirdies Meilės Vienuolynui Philadelphiaus arkivyskupijoje. Be to, Jo Eminencija kardinolas Dougherty parodė didelę simpatiją ir prielankumą Kongregacijai, pavesdamas jos nariams aprūpinti Syrijonų šv. Marijos iš Lebano parapiją, Easton, Pa., ir joje apsigyven-

ti, iki viskas bus sutvarkyta, kad perėjus į naujus Svenčiausios Jėzaus Sirdies Vienuolyno rūmus, išgytus tame pačiame mieste, būtent, Easton, Pa. Taigi, Svenčiausios Jėzaus Sirdies Meilės Kongregacija pradeda naują gyvenimo erą.

Svenčiausios Jėzaus Sirdies Meilės Kongregacijos nariai su gerb. viršininku be galo džiaugiasi ir visems yra dėkingi už paramą ir nuosirdžią užuojautą, parodytą praity, ir per Svenčiausios Jėzaus Sirdies užtarmą — tikisi, kad geros valios žmonės savo aukomis prigelbės nuo gaisrų nukentėjusią Kongregaciją iš naujo prasidėti steigti naujais pagrindais naujoje vietoje.

Pakol kas gerb. geradariai aukas ar intencijas ir "Meilės" prenumeratas malonėkite siusti senuotui adresu, būtent: Sacred Heart Monastery, Harvey's Lake, Pa. Už visus rėmėjus, aukotojus ir geradarius Kongregacija meldžiasi kas rytą ir vakarą, o kiekvieną pirmutinį mėnesio penktadienį yra laikomos šv. Mišios jų intencija.

Svenčiausioji Jėzaus Sirdis te-laimina visus geradėjus, aukotojus, "Meilės" skaitytojus ir platintojus.

SCRANTON

"GENOVAITE" SCENOJE

Kas gyvas turi ateiti ir pamatyti puikiausią pastatymą "Genovaitė" 7-nių aktų istorišką tragediją. Tai yra nepaprastai gražus ir pamokantis veikalas, kurį turi pamatyti kiekvienas. Šv. Juozapo Lietuvių Dramos Sąjunga deda visas savo jėgas ir pastangas, kad veikalas išeitų sekmingai.

"Genovaitė" bus suvaidinta ketvirtadienio vakare, gegužės 25, 1933, lygiai 8 val., Junior High School svetainėje, N. Main Avenue, Providence—Scrantone. Veikalą moksina vienas iš geriausių ir gabiausių direktorių p. Petras Putirskas.

Kas tik iki šiol atsilankė į Dramos Sąjungos parengtus vakarus, visuomet išsidavo patenkintu, nes p. Putirskas yra lošęs Lietuvos ir Rusijos teatruose ir žino kaip artistus sumokinti ir kokius veikalus žmonėms myli.

Gerb. klebonas kun. J. Kuras yra Dramos Sąjungos garbės nariu. Jis irgi deda pastangų, kad vakaras pasisektų. Pranas Katilius labai daug darbuojasi "Genovaitės" pastatymu. Jis yra skelbimų (garsinimų) komisijos pirmininku ir surinko daug skelbimų į programą.

Lošėjai yra surinkti vieni iš geriausių Scrantone.

Veikiantieji asmenys: Genovaitė — Ona Galinienė, Sigitas (jos vyras) — Juozas Skaržgaitis, Benuskas (jo žentas) — Jonas Baltruokaitis, Goliūs (pylios valdomas) — Juozas Vaitis, Brunas (knuomenės vadai) — Antanas Kiela, Drakas (senakininkas) — Aleksandra Klebauskas, Berta (tarnaitė) — Elena Apovaitė, Burtininkė — Marijona Abotaitė, Alkis (Goliūso tarnas) — Jurgis Gulbinas, budai: Mauras — Antanas Petkevičius, Rustas — Adomas Ramanauskas, Gaila — Pranas Katilius; kareiviai ir tarnai: A. Kiela, F. Katilius, J. Gulbinas, A. Ramanauskas, M. Braukas, A. Braukas, V. Leskauskas, A. Petkevičius, A. Klebauskas, J. Milauskas, J. Galinis, Z. Stankovičius, V. Skroskis, J. Giraitis, J. Bunevičius, A. Benevičius, P. Kantakevičius.

Daugelis yra skaitę ir girdę apie Genovaitę, bet nėra matę gyvai pastatant. Tat dabar yra gera proga visiems pamatyti šį taip gražų veikalą.

Dramos Sąjungos valdyba šiemis metams yra sekanti: Juozas Vaitaitis — pirmininkas, Simonas Galinis — vice pirm., Aladona Salnaitė — rašt., Magdė Žiurevičiūtė — iždininkė; teatru direktorius — Petras Putirskas.

SIS TAS APIE MAINIURIŲ VARGUS

Čia noriu šiek tiek parašyti apie dabartinį angliakasių padėjimą ir apie tai, kas čia yra kaltas dėl bedarbių ir numušimo mokesčiai.

Pirma priežastis randasi distrikto viršininkuose. Pavyzdžiui, laike perėtų metų streiko, vietni lokalai streikavo, kiti ne. Tai kodėl distriktais nepasakė, kad visi streikuotų.

Toliau, kenčiam dėl stokos vienybės ir dėl išdavikiškumo. Kas būna kalbama per susirinkimą, tai darbdaviai viską žino, kas ką įneša gero dėl darbininko gerovės. Žinoma, darbdavis tik laukia progos, kaip tą žmogų pašalinti iš darbo ir pašalina. Už tai paskui visi bijo, kad ką naudingo įnešti dėl darbininkų gerovės ir visi bijo pareikalauti iš darbdavio geresnio atlyginimo.

Trečias dalykas — pačių mainierių kaltė. Atsimenu gerai, buvo tokių valandų, kur mainieris pradeda dirbti 3-čią valandą po pietų naktinį sifitą, tai pabaigia 5-tą val. ryte. Toks darbininkas išdirba apie 14 valandų. Kitas pradeda dirbti nuo 7 valandos ryte, tai pabaigia darbą 9-tą val. vakare. Toks irgi keturiolika valandų išdirba savo sifitą. Ir šiuo depresijos laiku kai kurie išdirba apie 11 val. sifitą. Žinoma, toks mainieris uždirba daugiau, o darbininkas (lėberis) gauna tik dienos mokesčių. O ką jau kalbėti, kiek yra tokių, kurie dirba po 10 ir 9 valandas į parą. Tuo tarpu kompanijų ir unijos padarytas kontraktas nustato 8 valandų darbą. Bet kur tau, niekas nieko nesako, tai ir dirbki. Ko daugiau, tai geriau. Kompanijos turi pažymėti tokių mainierių valandas. Argi jos norės naujos sistemos — 6 valandų dienos darbo? Žinoma, kad ne. Taigi, ar čia gali kaltinti vien tik operatorius? Žinoma, kad ne. Ir pačių mainierių kaltė.

Jeigu mūs broliai angliakasiai nesusipras, tai negalime laukti geresnės ateities ir darbo gavyimo. Dabar vieni siekia per daug, o kiti nieko neturi.

Mainieris

New York—Gegužės 15-tą mirė įžymus judamų paveikslų artistas Ernest Torrence, 54 m. Kitados veļionis buvo operos dainininkas, pianistas ir muzikalių komedijų artistas.

ISDEGĖ AUBURN MIESTO CENTRAS

Auburn, Me. — Gegužės 15-tą biznio sekcijoj pakilęs gaisras sunaikino apie 200 trobesių. Labai didelis vėjas ugnį pernešė per Androscoggin upę Lewiston'o miesto pusėn ir čia sudegė pora namų.

Tarp sudegusių randasi viešoji mokykla, sinagoga ir parapijinės mokyklos trobesis. Katalikų bažnyčia, kuri buvo gaisro centre, išliko nesudegusi.

Apie 700 asmenų pasiliko be pastogės. Materialiai nuostoliai siekia nuo \$1,000,000 iki \$2,000,000. Po gaisro reginys pasiliko labai liūdnas. Išstos dvi mylios ilgio ir 4 blokaļ pločio pavirto griuvėsiais ir nuodeguliais, kurie da ilgai rūko ir garavo.

Auburn miestas turi 18,000 gyventojų.

USAUSO PAVASARĖLIS

Išaušo pavasarėlis. Saulutė skaiti šviečia. Jau skirstos debesėlis, Ir džiaugtis visus kviečia.

Šilti lietaus lašeliai Gyvybę atgaivina. Ir sprogtas medžių lapeliai, Gamtą grožiu dabina.

Dulkėms apklotas miestas Vėl valos nuo lietaus. Dūmų sluogsniais aptiestas. Svarumo vėl atgaus.

Atgimsta ir žmonių siela, Vaizduotė nauja pina, Visiems linksma ir miela Širdis džiaugsmo dabina.

Laima

JUOKAI

— Kaip puiku, Onyte, kad mes čia susitikome! Tuojau atvažiuos mano draugas iš Senamiesčio, tai galėsim važiuoti į Panemunę drauge.
— Puiku! O koks jo automobilio numeris? — klausia Onutė.
Jis yra konduktorius autobuse Nr. 48.

— Panele Verute, aš tamsta taip myliu, kad nuolat galvoju ir maštau apie tamstą... tamsios šviesius plaukus ir mėlynas akutes.
— Ar galima tamstai tikėti? Tą pat. tur būt, ir Katrei sakei, su kuria draugauji?
Prisieikiu tamstai, kad nekuomet taip nesakiau! Ji turi juodus plaukus ir pilkas akis.

Mažasis Petrukas parbėgęs iš mokyklos: Tėveli, tau didžiulias laimė ir džiaugsmas.
— Kas atsitiko? klausia tėvas.
— Matai, sekančiais metais tau nereiks man mokslo knygų pirkti, nes aš palikau antriems metams...

KRONOLOGIJA

Senosios Lietuvos Istorija

1566 Prijungiamas prie Lietuvos Livonijos kraštas (kardininkų brolijos žemės).
1595 Išėjo pirmoji lietuvių knyga Vilniuje.
1600 Pirmojo švedų-lietuvių karo pradžia.
1604 Liet. etm. Karolis Katkevičius ties Baltakmene su 1150 kareivių sumušė 7000 švedų (IX. 25). Švedų žuvo 3000, o lietuvių 81 ir 100 sužeistų.
1605 Did. Liet. etm. Kar. Katkevičius ties Kircholmu (15 klm. nuo Rygos) su 3500 kareivių sumušė 10,200 švedų, kurių žuvo 9000 (X. 27).
1617 Prasidėjo antrasis švedų karas, kurį vedė Gustavas Adolfas.
1618—1648 Trisdešimties metų karas.
1625 Did. Liet. etm. Sapichas ties Čedasais ir Pasvaliu sumušė didesnes švedų jėgas ir užstojo kelią į Vilnių.
1629 Altmarko taikos derybos. Vidžemė prijungiama prie Švedijos.
1648 Chmielnickio maištas Ukrainoj.

1655 Prasidėjo trečiasis švedų karas, kurį vedė Karolis Gustavas. Rusų caras Aleksiejus užpuolė Lietuvą, paėmė Vilnių, Kauną ir baisiai juos sunaikino. Spalių 10 d. Did. Liet. etm. Janušas Radvila, norėdamas išgelbėti Lietuvą iš lenkų pavojaus ir unijos, padarė Kėdainiuose uniją su švedais.

1655 Prasidėjo trečiasis švedų karas, kurį vedė Karolis Gustavas. Rusų caras Aleksiejus užpuolė Lietuvą, paėmė Vilnių, Kauną ir baisiai juos sunaikino. Spalių 10 d. Did. Liet. etm. Janušas Radvila, norėdamas išgelbėti Lietuvą iš lenkų pavojaus ir unijos, padarė Kėdainiuose uniją su švedais.

PARSIDUODA FARMA

45 akrų žemės, 6 kambarių namas, barnė ir kiti trobesiai, 3 arkliai, 3 karvės, 4 kiaulės, vilkos, antys, truckas, šikio frankai, ir apėta bei apodinta žemė. Parsiduoda pigiai.
P. ATKUCUNAS
R. F. D. No. 2, Jamesburg, N. J.

PASIKVIESKITE "STUDENTŲ ŽODĮ" Amerikos L. K. Studentų organizacijos žurnalą, lietuviškas ir katalikiškas naują gynėją. Metams prenumerata \$2.00. Į užsienį \$3.00. Askiro numerio kaina 20c. "STUDENTŲ ŽODIS" 366 W. Broadway South Boston, Mass.

LIETUVIŲ SPAUDOS SĄJUNGOS DIDŽIOJI EKSKURSIJA Į KLAIPEDĄ (Per Southamptoną) Išplauks iš New Yorko Birželio — JUNE 29 — anksti ryte (Keleiviai sėdi į laivą vakare, birželio 28) CUNARD Didžiuoju Ekspresiniu Laivu BERENGARIA Ekskursijos dalyviu laikomas kiekvienas važiuojantis į Lietuvą keleivis. Kartu išplaukia ir Studentų bei Profesionalų Ekskursija, kuriai vadovauja SLA. dr. kvotėjas Dr. J. S. Stanislovaitis. Laivakortes parduoda visi Cunard Linijos Agentai. CUNARD LINE 25 BROADWAY NEW YORK

DELL E. JAKUBS-JAKUBAUSKIENĖ Laisniuota Graborė—License Funeral Director LITHUANIAN FUNERAL HOME Automobiles and Invalid Car Service 6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio North of Superior at E. 87th St. Tel. Endicott 1763

7 DIENOMIS LIETUVA GREICIAUSIAIS PASAULYJE LAIVAIS BREMEN • EUROPA Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremer-havene užtikrina patogausią kelionę į LIETUVĄ GREICIAUSIAUS KELIAS Į SENĄJĄ TEVYNĘ. Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY, NEW YORK

